

АНАЛІЗ ДОСВІДУ ТА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

© 2026 БЕЛІКОВА Н. В., ІСМАІЛОВ А., КАЛАШНІКОВА К. Ю.

УДК 332.1:338.45:330.322
JEL: R11; R58; L52; O25; O18; H54

Белікова Н. В., Ісмаїлов А., Калашнікова К. Ю. Аналіз досвіду та проблем розвитку індустріальних парків в Україні

У статті проведено системний аналіз досвіду, стану та проблем розвитку індустріальних парків в Україні в контексті відновлення промисловості та повоєнної реконструкції економіки. Розглянуто нормативно-правову базу, типологію парків (greenfield, brownfield, комплексні), етапи їх створення та основні інструменти стимулювання (фіскальні й митні пільги, компенсації витрат на приєднання до інженерних мереж, пільги з податку на землю і нерухомість тощо). Окремо висвітлено роль індустріальних парків у програмі релокації підприємств під час повномасштабного вторгнення РФ, їхній внесок у відновлення виробництва, збереження технологічних ланцюгів і створення робочих місць. На основі аналізу даних Реєстру індустріальних парків та звітності Мінекономіки виявлено стрімке зростання кількості зареєстрованих майданчиків, але водночас – низький рівень їхньої господарської активності: значна частина парків перебуває на початкових стадіях розбудови, і лише невелика частка має керуючі компанії та резидентів. Виокремлено ключові бар'єри розвитку: брак підготовленої та доступної зовнішньої інфраструктури, нерівномірне територіальне розташування ініціатив, слабка професійна підготовка ініціаторів і керуючих компаній, складнощі з фінансуванням інфраструктурних проєктів, а також ризики корупції і дискреційності при наданні пільг. На підставі проведеного аналізу запропоновано пріоритетні напрями політики для підвищення ефективності індустріальних парків: цільове інвестування у зовнішню інфраструктуру та енергетичне забезпечення майданчиків; створення доступних фінансових механізмів (державні гарантії, компенсація відсоткових ставок, дешеві кредити для девелоперів); стандартизація і прозорість процедур надання пільг і компенсацій; підсилення інституційної та регіональної координації і технічної підтримки ініціаторів; сприяння кластеризації спеціалізацій парків для досягнення синергії виробництв; інтеграція принципів еко-індустріальної політики з метою підвищення ресурсоефективності та екологічної безпеки. Особливу увагу приділено питанням безпеки інвестиційних проєктів у контексті воєнних ризиків. Обґрунтовано, що індустріальні парки мають значний потенціал стати платформою для відновлення та модернізації української промисловості, залучення прямих іноземних інвестицій і створення якісних робочих місць. Однак реалізація цього потенціалу вимагає комплексного підходу, який поєднає інфраструктурні інвестиції, прозорі регуляторні правила, фінансові інструменти та послідовну державну й регіональну політику з урахуванням безпекових викликів.

Ключові слова: індустріальні парки, інвестиційні стимули, інфраструктура, релокація виробництва, регіональний розвиток, промислова політика, повоєнне відновлення.

Рис.: 3. Бібл.: 35.

Белікова Надія Володимирівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, логістики та інновацій, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна); вчений секретар, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: nadezdabelikova@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5082-2905>

Scopus Author ID: 57211268098

Ісмаїлов Алтан – аспірант, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: altanismaailov28@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0281-7062>

Калашнікова Катерина Юріївна – аспірант, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: Kalashnikova2903@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-4619-9947>

UDC 332.1:338.45:330.322
JEL: R11; R58; L52; O25; O18; H54

Belikova N. V., Ismailov A., Kalashnikova K. Yu. Analyzing the Experience and Challenges in the Development of Industrial Parks in Ukraine

The article provides a systematic analysis of the experience, status, and challenges in the development of industrial parks in Ukraine in the context of industrial recovery and postwar economic reconstruction. The authors examine the regulatory framework, types of parks (greenfield, brownfield, integrated), their establishment stages, and key incentive mechanisms (fiscal and customs benefits, compensation for connection to engineering networks, land and property tax exemptions, etc.). The role of industrial parks in the enterprise relocation program during the full-scale Russian invasion, as well as their contribution to restoring production, maintaining technological chains, and creating jobs, is highlighted separately. Based on the analysis of data from the Register of Industrial Parks and reports from the Ministry of Economy, a rapid increase in the number of registered sites has been observed, but at the same time, their economic activity remains low: a significant portion of parks is at the initial stages of development, and only a small share has management companies and residents. The key barriers to development have been identified: lack of prepared and accessible external infrastructure, uneven territorial distribution of initiatives, weak

professional training of initiators and management companies, difficulties in financing infrastructure projects, as well as risks of corruption and discretionary practices in granting benefits. Based on this analysis, priority policy directions to improve the efficiency of industrial parks have been proposed: targeted investment in external infrastructure and energy supply for the sites; creation of accessible financial mechanisms (State guarantees, interest rate compensation, low-interest loans for developers); standardization and transparency of procedures for granting benefits and compensations; strengthening institutional and regional coordination and technical support for initiators; promoting the clustering of park specializations to achieve production synergy; integrating the principles of eco-industrial policy to enhance resource efficiency and environmental safety. Special attention is paid to the security of investment projects in the context of military risks. It is substantiated that industrial parks have significant potential to become a platform for the recovery and modernization of Ukrainian industry, attracting foreign direct investment and creating high-quality jobs. However, realizing this potential requires a comprehensive approach that combines infrastructure investments, transparent regulatory frameworks, financial instruments, and consistent State and regional policies, taking into account security challenges.

Keywords: industrial parks, investment incentives, infrastructure, production relocation, regional development, industrial policy, postwar recovery.

Fig.: 3. **Bibl.:** 35.

Bielikova Nadiia V. – D. Sc. (Economics), Professor, Professor, Department of Management, Logistics and Innovation, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine); Academic secretary, Research Centre for Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: nadezdabelikova@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5082-2905>

Scopus Author ID: 57211268098

Ismailov Altan – Postgraduate Student, Research Centre for Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: altanismaailov28@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0281-7062>

Kalashnikova Kateryna Yu. – Postgraduate Student, Research Centre for Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: Kalashnikova2903@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-4619-9947>

Недостатньо керовані, а інколи й хаотичні процеси переходу України до ринкових відносин та інтеграції у світове господарство протягом останніх десятиліть мали наслідком стрімку деіндустріалізацію вітчизняної економіки. На відміну від низки розвинутих країн, де зменшення частки промисловості в структурі економіки відбувалось поступово, супроводжувалось перенесенням виробничих потужностей до країн з більш доступною робочою силою і загалом засвідчило перехід до постіндустріальної стадії розвитку, в Україні деіндустріалізація стала проявом деградації національного промислового потенціалу, що відкинуло вітчизняну економіку на десятиріччя назад [1].

Наявні реалії показали, що для забезпечення національних інтересів і розбудови економіки України на інноваційних засадах необхідним є створення конкурентоспроможної, стійкої, структурно збалансованої промисловості, яка буде спроможна до ефективного розвитку з урахуванням інтеграції у світове технологічне середовище, запровадження інноваційних та енергозберігаючих технологій, розроблення провідних промислових технологій, зорієнтованих на формування нових технологічних ринків збуту, залучення інвестицій у розвиток економіки, вирівнювання економічного розвитку регіонів, що постраждали внаслідок агресії росії, та підвищення якості життя населення України [2].

Від початку повномасштабного російського вторгнення та під час активних бойових дій в окремих регіонах України було пошкоджено чи повністю зруйновано велику кількість підприємств. Частина вцілілих підприємств на тимчасово окупованих територіях повністю припинила свою бізнес-активність. Підприємства, що змогли релокуватися з прифронтових міст у більш безпечні регіони, зіткнулися з проблемами швидкого відновлення виробництва та нарощування виробничих потужностей. Економічні збитки в Україні в результаті повномасштабного вторгнення росії досягли такого масштабу, якого в Європі не бачили з часів Другої світової війни. В цих умовах відбудова економіки вимагає великих інвестицій як у людській, так і у фізичний капітал, за підтримки міжнародних інституцій, а також створення інституційного середовища, сприятливого для економічного зростання, виважених та дієвих рішень з боку уряду. Наявна нагальна потреба у дієвому механізмі активізації інвестиційного розвитку та промислово-економічного відновлення зумовлює роль індустріальних парків, які на сучасному історичному для України етапі мають стати не лише базою для прискореного відновлення, але й фундаментом стійкого економічного зростання країни завдяки впровадженню інноваційних технологій виробництва та залучення іноземних інвестицій [3–5]. І в цьому контексті не можна оминати проблему залучення іноземного капіталу, що прямо за-

лежить від наявності сприятливого інвестиційного клімату.

Іноземні інвестори вказують на такі вади українського середовища: політична, економічна та правова нестабільність, а також слабка здатність механізмів гарантувати ринкові права і захист інтересів інвесторів. Наразі ключовими факторами, що погіршують інвестиційний клімат, є війна, атаки на енергетичну інфраструктуру та корупція. За даними дослідження Європейської Бізнес Асоціації, інтегральний показник індексу інвестиційної привабливості України у першій половині 2022 року склав 2,17 балів, а у другій половині повернувся до значень 2020 року та нині становить 2,48 бала з можливих 5 балів [6].

Вищезазначені виклики формують стратегічний курс, обмеження та перспективи України у підтримці економічного розвитку, збереження та розвитку промисловості, пріоритети повоєнної розбудови тощо.

Проблематиці розвитку індустріальних парків, так само як і їх ролі у повоєнній відбудові економіки, присвячено роботи багатьох учених, міжнародних організацій і вітчизняних наукових установ. Серед наукових публікацій доцільно зазначити роботи Акімової О. В. та Ліннік Д. Ю., Бойко В. та Бойко Л., Галасюка В., Горностаї Н. І. та Михальченкової О. Є., Кизима М., Осіпова В., Хаустової В., Шевчук Н. А. [1-11], а також Cote R. P., Dodescu A. та Chirilă L. [12; 13] та ін. Питанням розвитку індустріальних парків присвячено роботи таких міжнародних організацій, як OECD, UNIDO, EC, World Bank. Доцільно визначити й дослідження вітчизняних наукових установ – Інституту стратегічних досліджень [14] та Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України [15–17]. Проте зазначена проблематика залишається актуальною, особливо в українських реаліях, що зумовлюють необхідність пошуку шляхів прискореного розвитку промисловості та повоєнної відбудови економіки.

Метою статті є узагальнення накопиченого досвіду та виокремлення основних проблем розвитку індустріальних парків в Україні.

Для уникнення загрози повної руйнації промисловості, Кабінетом Міністрів України 25 березня 2022 року було затверджено План заходів щодо переміщення виробничих потужностей з районів, де ведуться бойові дії чи є їх загроза, на більш безпечні центральні та західні регіони України. Швидке відновлення виробництва релокованих підприємств значною мірою залежало від здатності західних регіонів України, які є менш промислово розвиненими, прийняти релоковані виробничі по-

тужності [19]. Необхідність забезпечення відповідної інфраструктури підштовхнула розвиток індустріальних парків в країні [14].

Індустріальні парки, як підтверджено міжнародною практикою та часом, виступають ефективним інструментом індустріалізації й модернізації промисловості через впровадження ресурсоефективних підходів, мобілізацію інвестицій, зростання зайнятості та сприяння збалансованому регіональному й місцевому розвитку [11; 20].

Залежно від виду послуг, які надаються учасникам проектів, вирізняють три основні типи індустріальних парків:

- ✦ Парк «грінфілд» (greenfield) – надає учасникам незабудовані земельні ділянки для купівлі або оренди під будівництво; можливе також надання послуг із зведення об'єктів за замовленням.
- ✦ Парк «браунфілд» (brownfield) – пропонує готові виробничі, складські та офісні приміщення для купівлі або оренди, включно з об'єктами, які підлягають реконструкції чи капітальному ремонту (наприклад, колишні заводи).
- ✦ Комплексний парк – поєднує обидва підходи: містить як вільні ділянки під нове будівництво, так і готові об'єкти нерухомості для оренди або продажу [21].

В Україні розвиток індустріальних парків розпочався у 2012 році з започаткування законопроекту “Про індустріальні парки” [22], у якому вказано, що це облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої її учасники можуть здійснювати господарську діяльність у сфері промислового виробництва, а також науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації і телекомунікацій. Порядок створення, діяльності індустріальних парків на території України регламентується Законом України “Про індустріальні парки” від 21 червня 2012 р. № 5018-VI [22]. У цьому документі індустріальний (промисловий) парк (далі – індустріальний парк) окреслено як визначену ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територію, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, переробки промислових та/або побутових відходів (крім захоронення відходів), а також науково-технічну діяльність, діяльність у сфері інформації і електронних комунікацій на умовах, визначених цим Законом та договором про здійснення господарської діяльності в межах індустріального парку [2].

У цьому визначенні відображається сутність функціонування індустріального парку, що об'єднує в собі підприємства різних або суміжних сфер діяльності з метою виробництва інноваційної, екологічно чистої, високорентабельної, конкурентоспроможної продукції як на внутрішньому, так і на світовому ринку [8].

На території індустріальних парків не може здійснюватися діяльність з виробництва підакцизних товарів (окрім виробництва автомобілів легкових, кузовів до них, причепів і напівпричепів, мотоциклів, транспортних засобів, призначених для перевезення 10 осіб і більше, транспортних засобів для перевезення вантажів) і господарська діяльність, що підпадає під ліцензування згідно з п. 18, 20–22, 32 частини першої ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02 березня 2015 р. № 222-VIII [23].

Ініціаторами створення індустріальних парків (п. 4 частини першої ст. 1, ст. 13 Закону) можуть бути:

- ✦ орган державної влади (на земельних ділянках державної власності);
- ✦ орган місцевого самоврядування (на земельних ділянках комунальної власності);
- ✦ юридичні та фізичні особи – орендарі земельних ділянок державної, комунальної та приватної власності;
- ✦ юридичні та фізичні особи – власники земельних ділянок приватної власності.

Важливо зауважити, що Законом передбачено, що:

- ✦ ініціатор створення не може бути учасником індустріального парку;
- ✦ керівна компанія не може провадити господарську діяльність.

Ініціатором створення індустріальних парків не можуть бути юридичні або фізичні особи, створені чи засновані громадянами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, а також юридичні чи пов'язані з ними особи, зареєстровані у такій державі, або особи, щодо яких застосовано санкції відповідно до законодавства України чи міжнародного права.

Також ініціаторами не можуть бути юридичні особи, власники 10 відсотків і більше акцій (часток) та/або кінцеві бенефіціарні власники (контролери) яких є резидентами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, або сама така держава. Заборона поширюється й на суб'єктів господарювання, що пов'язані економічними зв'язками з державою-агресором у розумінні Податкового кодексу України [24].

З боку держави індустріальними парками опікується Міністерство економіки.

Окрім зазначеного Закону України «Про індустріальні парки», створення, діяльність та функціонування індустріальних парків регламентуються низкою кодексів, законів і нормативно-правових актів, детальний перелік яких наведено в Додатку А.

Необхідно зазначити, що незважаючи на те, що Закон України про індустріальні парки в Україні був ухвалений у 2012 р. Лише у грудні 2021 р. було схвалено зміни до Податкового та Митного кодексів щодо створення сприятливих вимог та пільгових ставок оподаткування для індустріальних парків із метою залучення інвестиційних ресурсів у промислове виробництво.

Активізація інфраструктурного ринку та значний інтерес, який виник у власників промислових зон до теми індустріальних парків, були зумовлені підписанням Президентом України 21.06.22 р. законопроекту № 5688 із змінами до Закону України № 5018-VI «Про індустріальні парки». Згідно з ним з'явилися нарешті суттєві стимули як для ініціаторів створення індустріальних парків, так і для резидентів, а саме:

- ✦ звільнення від сплати податку на додану вартість під час імпорту в Україну нового устаткування для переробної промисловості або науково-дослідної діяльності, що здійснюється в межах індустріального парку;
- ✦ звільнення від податку на прибуток протягом десяти років за умови виконання низки умов, до яких належить здійснення діяльності виключно на території індустріального парку, а також не нараховувати й не виплачувати дивіденди на користь власника корпоративних прав;
- ✦ надання повноважень місцевій владі на території індустріального парку встановлення пільгових ставок податку на нерухомість та плату за землю.
- ✦ звільнення від сплати земельного податку [25];
- ✦ компенсація витрат на приєднання до інженерно-транспортних мереж;
- ✦ пільги на податок на землю та нерухомість;
- ✦ звільнення з податку на нерухомість за будівлі промислового призначення;
- ✦ повна або часткова компенсація процентної ставки за кредитами на комунікації та обладнання та інші стимули [26].

Також іншим законопроектом № 5689 було внесено зміни до Митного кодексу. Ним передбачалося звільнення від оподаткування митом ново-

го устаткування (обладнання), що ввозиться учасниками індустріальних парків для власного використання. Впроваджені зміни для «перезапуску» індустріальних парків повинні були в першу чергу залучити іноземних інвесторів.

Слід зауважити, що такі норми відповідають найкращому світовому досвіду і покликані стати поштовхом для розвитку індустріальних парків в Україні [8].

Проте з моменту прийняття Закону України «Про індустріальні парки» економічна активність індустріальних парків в Україні залишається недостатньою. Так, на кінець 2022 року з 60 індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних (промислових) парків лише у 37 індустріальних парках обрано керуючі компанії, у дев'яти – були компанії-учасники. У 2022 році, впродовж якого до Реєстру включено дев'ять індустріальних парків, нарощувалася динаміка щодо їх створення переважно у західних регіонах. Станом на 14.09.2023 р. до Реєстру індустріальних (промислових) парків було включено вже 65 індустріальних парків, у 48 із них визначено керуючі компанії, у 19 – були наявні резиденти [27].

Господарська діяльність до початку воєнного стану здійснювалася у парках Свема (м. Шостка), Ланнівському (Полтавська область), Біла Церква (на ділянці, яка не включена в Реєстр). Висока готовність до провадження господарської діяльності була у індустріальному парку Коростень (здійснювалася реконструкція будівлі складу у виробничий цех із виробництва меблів) та Мироцьке. У 2022 р. в індустріальних парках згідно з поданими звітами про їх функціонування створено 116 нових робочих місць (6 робочих місць – керуючими компаніями, 78 – учасниками індустріальних парків, 32 – іншими суб'єктами індустріальних парків). Усього в індустріальних парках створено 935 робочих місць. Також, згідно з поданою звітністю у 2022 р. випущено продукції вартістю 271,169 млн грн та експортовано продукції вартістю 234,367 млн грн [28].

На сьогодні до Реєстру індустріальних (промислових) парків України вже включено 111 індустріальних парків. Також в Україні функціонують чотири індустріальні парки, які були утворені до прийняття Закону України «Про індустріальні парки», і які не включені до вказаного реєстру [29; 30].

У деяких індустріальних парках вже провадиться господарська діяльність, але більшість з них все ще перебувають на початковій стадії розбудови, зокрема, внаслідок ряду системних недоліків у процесі підготовки та реалізації ініціатив щодо створення індустріальних парків, недосконалого законодавчого регулювання окремих аспектів

їх започаткування та функціонування, значної потреби в інвестиціях для створення інфраструктури, недостатнього досвіду ініціаторів створення індустріальних парків і керуючих компаній щодо реалізації таких проектів [31]. Такі обставини негативно впливають на інвестиційний клімат та перспективи промислового розвитку країни.

Аналіз основних даних щодо індустріальних парків, внесених до Реєстру, свідчить про такі загальні тенденції у їх розвитку:

- ✦ ініціативи зі створення парків зазвичай походять від органів місцевого самоврядування або здійснюються за їхньої активної участі, що свідчить про високий рівень децентралізації прийняття рішень та про те, що формування пріоритетів розвитку територій значною мірою покладається на місцеві органи влади. Лише 13 % парків створено приватними компаніями на землі, яка їм належить. Це створює як переваги (орієнтація на місцеві потреби), так і ризики (варіативність підходів, нестача координації з національною стратегією).
- ✦ концепції більшості парків містять надто широкий та часто технологічно несумісний спектр спеціалізацій (наприклад, поєднання високотехнологічних виробництв з важкою переробкою або деревообробкою). Така політика зумовлена частково бажанням максимізувати шанси на отримання пільг і залучення резидентів, але водночас призводить до недостатньої концентрації кластерних ефектів, ускладнює планування інфраструктури і підвищує ризики конфліктів інтересів між виробництвами на обмеженій території.
- ✦ індустріальні парки значно різняться за масштабом і очікуваними показниками: площа варіює від кількох десятків до кількох сотень гектарів (приблизно 34–500 га), планована кількість робочих місць – від сотень до десятків тисяч (приблизно 500–35 000), а цілі щодо залучення інвестицій – від локальних проектів до масштабних міжнародних інвестпакетів. Така гетерогенність вимагає диференційованого підходу до стимулів, інфраструктурного забезпечення та моделей управління для кожного типу майданчика.
- ✦ у переважній більшості індустріальних парків України відсутня належна зовнішня інфраструктура та облаштування території, що потребує залучення значного обсягу інвестицій.

Кількість та географічне розташування за областями, зареєстрованих індустріальних парків

в Україні, станом на початок 2025 року наведено на рис. 1.

Рис. 1. Карта індустріальних парків України на початок 2025 року

Джерело: складено за матеріалами [30].

У Стратегії розвитку індустріальних парків на період до 2030 року визначено умови, що позитивно впливатимуть на їх функціонування:

- ✦ розвиток індустріальних парків на зразок інвестиційних майданчиків, забезпечених необхідною інженерно-транспортною інфраструктурою;
- ✦ запровадження та розвиток системи стимулів для резидентів індустріальних парків;
- ✦ розробка регіональної стратегії розвитку мережі індустріальних планів з визначенням пріоритетності реалізації відповідних конкретних заходів;
- ✦ першочергове забезпечення електроенергією майданчиків індустріальних парків;
- ✦ забезпечення всебічної підтримки державними органами влади еко-індустріальних парків шляхом фінансування заходів направлених на покращення економічних, енергетичних та екологічних показників їх функціонування [32].

На цей час однозначного рішення, що стосується оптимального виду індустріальних парків в

Україні, дати неможливо. Водночас слід виокремити основні етапи їх створення, яких доцільно дотримуватися, щоб сформувати повністю готовий майданчик (рис. 2).

Виходячи з даних рис. 2 видно, що створення індустріального парку відбувається в 8 етапів.

На першому етапі відбувається встановлення ініціаторів, визначення форми власності, моделі управління, системи стимулювання, типу майданчика, спеціалізації тощо.

На другому етапі відбувається розробка Стратегії створення та розвитку мережі ІП на території України та аудит і оцінка земельних ділянок та об'єктів іншої нерухомості для розміщення ІП (до земельних ділянок висувуються наступні вимоги: цільове призначення – «Земельні ділянки промисловості»; розмір: від 10 до 1000 га; статус – державна, комунальна чи приватна власність; відсутні об'єкти виробничого призначення: прийняті в експлуатацію протягом 10 останніх років та/або ті, що експлуатувалися протягом 5 останніх років [36].

Третій етап включає експертизу концептуальних документів щодо створення та розвитку ІП

Рис. 2. Етапи створення індустріального парку

Джерело: складено за матеріалами [24; 33].

(при наявності); розробку (актуалізацію) концепції розвитку ІП; розробку плану створення та розвитку ІП; розробку Бізнес-плану (техніко-економічного обґрунтування) розвитку ІП.

З початку заснування індустріальних парків до сьогодні основна ідея їх розвитку залишилась не змінною. Підприємства, що об'єднуються в межах індустріального парку, мають такі переваги (рис. 3).

- ✦ отримання комплексу послуг щодо організаційно-правового регулювання діяльності, перекладення частини функцій на керівну компанію індустріального парку;
- ✦ розширення доступу до ресурсів, у тому числі фінансових ресурсів;
- ✦ зменшення витрат, за рахунок спільного використання інфраструктури;
- ✦ розширення можливостей щодо виходу на міжнародні ринки;
- ✦ залученість до науково-технічної та інноваційної діяльності;
- ✦ інституціональне закріплення певних пільгових умов функціонування.

Індустріальний парк має вагомий позитивний екстерналій для розвитку регіональних економічних систем та конкретних територій, що відбивається на стійкості зростанні економіки всієї країни. Це пов'язано з тим, що розвиток індустріальних парків дає можливість отримати такі позитивні ефекти:

- ✦ індустріальні парки виступають потужним активатором модернізації промислової сфери не тільки конкретної місцевості, а і

країни загалом за рахунок підвищення конкурентоспроможності продукції, що виробляється;

- ✦ отримання синергійного ефекту за рахунок промислового симбіозу;
- ✦ збільшення інноваційного потенціалу та випуску інноваційної продукції;
- ✦ активізація розвитку малих і середніх підприємств;
- ✦ зростання зайнятості населення за рахунок збільшення попиту на робочу силу;
- ✦ активізація попиту на товари та послуги, що виробляються та надаються в невеликій відстані від розташування індустріального парку;
- ✦ забезпечення зростання самодостатності місцевих бюджетів за рахунок підвищення податкових надходжень;
- ✦ поліпшення соціальної сфери регіонів за рахунок підвищення доходів місцевих бюджетів та можливості їх перерозподіл на соціальні потреби;
- ✦ підвищення зацікавленості інвесторів, у тому числі іноземних та активізувати залучення інвестиційних ресурсів;
- ✦ активізація міжнародної співпраці за рахунок розширення можливостей та доступу виходу на міжнародні ринки з конкурентоспроможною продукцією;
- ✦ скорочення дефіцитного сальдо торговельного балансу за рахунок підвищення експорту виробництва промислової продукції та її продажу на світовому ринку тощо.

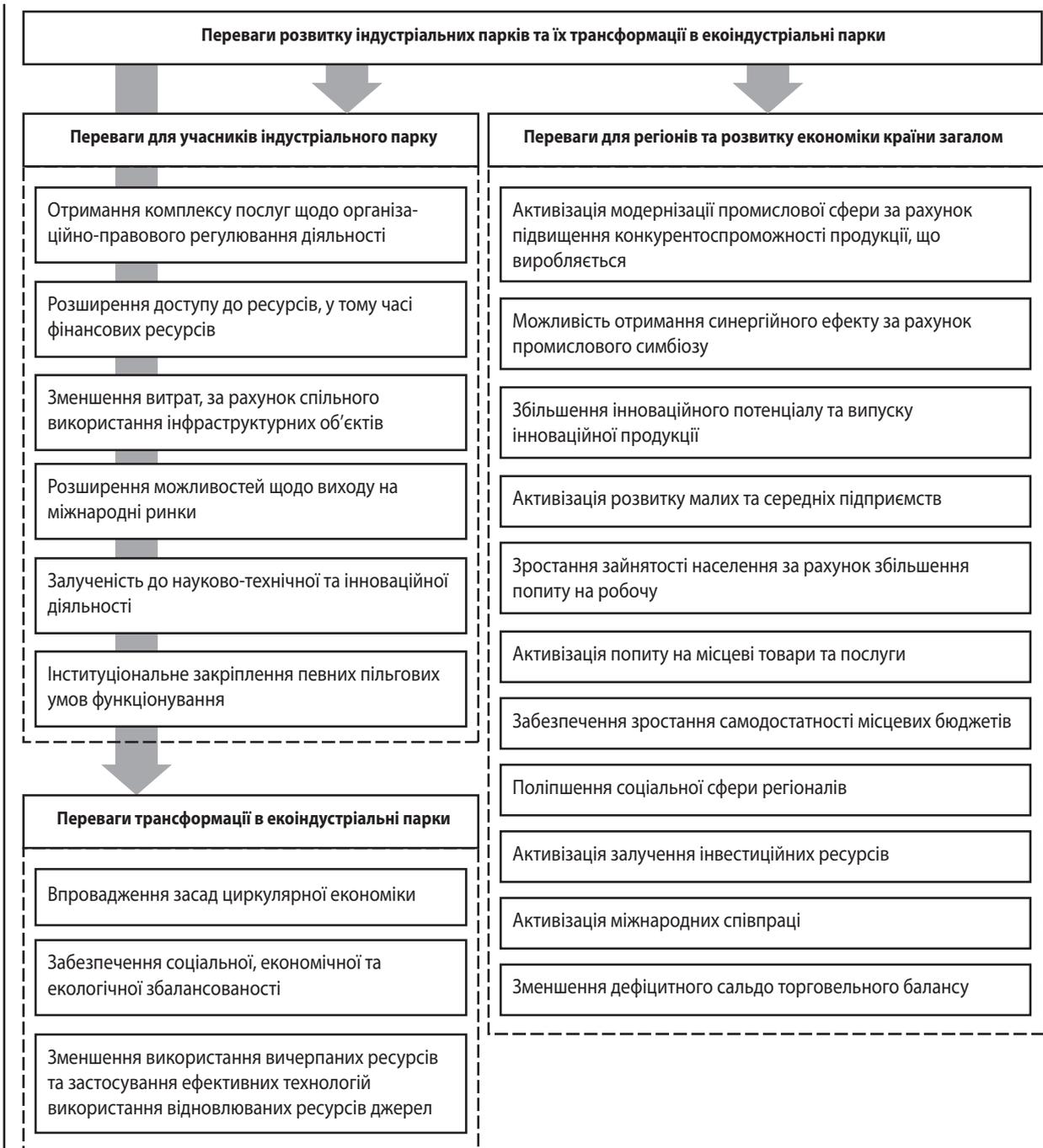

Рис. 3. Переваги розвитку індустріальних парків та їх трансформації в екоіндустріальні парки

Джерело: побудовано за даними [8].

Переваги створення та розвитку індустріальних парків в Україні полягають у їхній здатності ефективно залучати прямі закордонні інвестиції завдяки наявності підготовлених майданчиків, інфраструктури, логістичних зв'язків і спрощених процедур для резидентів. Індустріальні парки полегшують релокацію підприємств із зон бойових дій, дозволяють швидко відновити виробництво, зберегти технологічні ланцюги та робочі місця. Вони сприяють створенню нових якісних робочих місць з вищими стандартами оплати

й умов праці, що підвищує соціальну стабільність у регіонах.

Концентрація інвестицій у парках стимулює модернізацію промисловості, впровадження ресурсоефективних і високотехнологічних рішень, підвищення продуктивності й якості продукції. На місцевому рівні індустріальні парки формують кластери суміжних послуг і виробництва, сприяють розвитку малого й середнього бізнесу, збільшенню податкових надходжень і збалансованому регіональному розвитку.

Водночас існують і значні ризики. Надання податкових і митних пільг без чіткої прозорості процедури створює передумови для корупції, дискреційного тлумачення правил і арбітражу, а також може стимулювати виникнення схем ухилення від оподаткування. Фіскальні стимули не завжди є достатнім аргументом для прийняття іноземними інвесторами рішення про вихід на ринок або розширення виробництва; фактори безпеки, правова визначеність, доступ до кваліфікованої робочої сили й ринків збуту часто мають вирішальне значення. Нормативно-правова база іноді дозволяє уповноваженим органам самостійно визначати умови компенсацій і підтримки, що підвищує невизначеність для інвесторів та ризики зловживань. Наявність пільг ускладнює податкову систему і конкурентне середовище, створюючи нерівні умови для підприємств і підвищуючи навантаження на адмінресурси контролюючих органів.

Крім фіскальних інструментів, важливим і більш безпосереднім рішенням держави є здешифлення кредитів на будівництво інфраструктури індустріальних парків та створення доступних фінансових механізмів для девелоперів і місцевих ініціатив. Особливо значний потенціал має переробна промисловість у парках, яка може стати джерелом стабільних доходів, спрямованих на підтримку національної оборони та вітчизняного оборонно-промислового комплексу. Усунення проблем, пов'язаних із безпекою, посилення прозорості процедур надання пільг і компенсацій, а також запровадження механізмів контролю і підзвітності дозволять залучити більшу кількість іноземних інвесторів, застосувати кращі світові практики управління індустріальними парками і суттєво покращити соціально-економічний стан України у післявоєнний період [4].

ВИСНОВКИ

Індустріальні парки в Україні мають значний потенціал як інструмент прискореного відновлення промисловості та стимулювання регіонального розвитку, забезпечуючи модернізацію виробництва, залучення інвестицій, створення робочих місць і підвищення експортного потенціалу [34; 35].

Запроваджені законодавчі та фіскальні стимули створюють сприятливі передумови для розвитку індустріальних парків, проте їхня ефективність обмежена низкою системних проблем. Для реалізації потенціалу індустріальних парків необхідними є цільові інвестиції в інфраструктуру, підвищення прозорості надання пільг, посилення інституційної підтримки на регіональному рівні та комплексна координація державної політики

з урахуванням безпекових викликів і міжнародної інтеграції. Така модель сприятиме стійкій післявоєнній відбудові промисловості та економічному зростанню країни. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 1. С. 40–50. DOI: <http://dx.doi.org/10.35774/econa2018.01.040>
2. Горностаї Н. І., Михальченкова О. Є. Світовий досвід розвитку індустріальних парків та їхні переваги для розвитку економіки України. *Наука, технології, інновації*. 2022. № 4 (24). С. 45–51. DOI: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2022-4-04>
3. Хаустова В. Є. Трансформація моделі економіки України у повоєнний період: монографія. Харків: ФОРМ Літуркіна Л. М., 2025. 152 с. DOI: <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-52-7>
4. Акімова О. В., Ліннік Д. Ю. Індустріальні парки як механізм постконфліктного відновлення України. *Економічний простір*. 2023. № 185. С. 21–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-4>
5. Хаустова В. Є., Костенко Д. М., Ісмаїлов А. Світовий досвід створення та розвитку індустріальних парків. *Бізнес Інформ*. 2025. № 10. С. 142–155. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-10-142-155>
6. Індекс інвестиційної привабливості України // Європейська Бізнес Асоціація. URL: <https://eba.com.ua/indeks-investytsijnoyi-pryvablyvosti-ukrayiny-vidnovyvsya-do-kovidnogo-znachennya>
7. Хаустов М. М., Ісмаїлов А. Стан та проблеми розвитку індустріальних парків в Україні. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики*: матеріали XX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (21.11.2025, Харків). Харків: ФОРМ Літуркіна Л. М., 2025. С. 774–778. URL: https://ndc-ipr.org/media/publications/files/TEZU_21_11_2025.pdf
8. Шевчук Н. А. Світовий досвід розвитку індустріальних парків та їх переваги для розвитку економіки України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 4 (28). С. 68–74. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4\(28\)-68-74](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4(28)-68-74)
9. Osipov V., Shcherbak A., Doroshenko A., Korotkykh K. Industrial parks: World experience and Ukrainian realities. *Economic Innovations*. 2021. Vol. 23, No. 4 (81). P. 108–116. DOI: [10.31520/ei.2021.23.4\(81\).108-116](https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4(81).108-116)
10. Boiko O. Features of the functioning of eco-industrial parks in the developed countries of the world. *Scientific Bulletin of International Association of Scientists. Series: Economy, Management, Security, Technologies*. 2024. № 3 (4). DOI: [10.56197/2786-5827/2024-3-4-8](https://doi.org/10.56197/2786-5827/2024-3-4-8)

11. Бойко В., Бойко Л. Індустріальні парки – ефективний механізм залучення інвестицій для відновлення економіки у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-49-23
12. Dodescu A., Chirilă L. Industrial parks in Romania: From success stories to emerging challenges. *International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning*. 2012. Vol. 2. No. 4. P.331–335. URL: <https://www.ijeeee.org/Papers/140-Z10013.pdf>
13. Cote R. P., Cohen-Rosenthal E. Designing eco-industrial parks: A synthesis of some experiences. *Journal of Cleaner Production*. 1998. № 6. P. 181–188. URL: <https://dl.icdst.org/pdfs/files/57dcbe3927eb0e8b2bd532876fcbab70.pdf>
14. Розвиток індустріальних парків як чинник пришвидшення відновлення економіки України // Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/en/node/4540>
15. Повоєнне відновлення економіки України: проблеми та напрямки вирішення : монографія / за ред. Хаустової В. Є. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. 224 с. DOI: <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-41-1>
16. Хаустова В. Є. Промислова політика в Україні: формування та прогнозування : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2015. 384 с. URL: https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/projects_and_analytics/PromPolituka.pdf
17. Кизим М. О. Промислова політика та кластеризація економіки України : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2011. 304 с. URL: https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/kizimmono.pdf
18. Механізм державної підтримки реконструкції промисловості України : колективна монографія / за ред. М. О. Кизима; М. О. Кизим, Ю. Б. Іванов, В. Є. Хаустова, О. Ю. Полякова та ін. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2020. 360 с. URL: https://ndc-ipr.org/media/publications/files/Mono_Prom.pdf
19. Про затвердження плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2022 № 246-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2022-%D1%80#Text>
20. Про схвалення Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023–2030 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-2023-%D1%80#Text>
21. Практичний посібник «Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування». URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_3.pdf
22. Про індустріальні парки : Закон України від 21.06.2012 № 5018-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>
23. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
24. Створення індустріальних парків та включення їх до реєстру індустріальних парків // Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/view/4604b710-1a40-4065-b5c8-4c3712d9a586>
25. Рада підтримала законопроекти, що забезпечують фіскальні стимули для індустріальних парків // LB.ua. URL: https://lb.ua/society/2021/12/16/501113_chernishov_rada_pidtrimala.html
26. Індустріальні парки отримають митні та податкові пільги – Рада ухвалила закони // Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/06/21/687312>
27. Довідка про індустріальні парки в Україні // Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/45629531-ea5f-4a91-9050-fe47b001dc22?lang=uk-UA>
28. Індустріальні парки в Україні – 2022 рік // Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=47454ed4-b60a-4f37-bb77-b7f3127742f8&title=IndustrialniParkiUkraini2022-Rik>
29. Повідомлення про включення індустріального парку до реєстру індустріальних (промислових) парків // Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c7f6ba2c-96d1-4c20-9804-0fdee098825b>
30. Каталог індустріальних парків в Україні // Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/view/2c8a8b7b-604e-4308-adb4-1effa11a8d57>
31. Програма релокації: 76 підприємств переміщено в більш безпечні регіони // Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=d152dcfe-7bde-49df-a69a-8d7f9586fc13&title=ProgramaRelokatsii>
32. Стратегія розвитку індустріальних парків на період до 2030 року // Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ab4e07c9-4fd1-4e35-91b3-fd1b7e5bc7a5>
33. Лекарь С. І. Міжнародні та вітчизняні реалії функціонування індустріальних парків. *Економіка промисловості*. 2017. № 1. С. 80–94. DOI: 10.15407/econindustry2017.01.080
34. Khaustova V., Korwatanasakul U., Cantore N. Analysis of industrial production and exports of goods from Ukraine and its regions, 2013–2022. *Inclusive and Sustainable Industrial Development Working Paper Series*. Working Paper 2/2024. UNIDO. URL: https://downloads.unido.org/ot/33/87/33874969/WP_2_2024_FINAL.pdf

35. Coniglio N. D., Vurchio D., Khaustova V. Diversifying and rebuilding the Ukrainian economy: Application of the DIVE tool. UNIDO, 2024. 70 p. URL: https://www.unido.org/sites/default/files/unido-publications/2024-05/DIVE_Application_to_Ukraine-Final.pdf

REFERENCES

Akimova O. V. & Linnik D. Yu. (2023). Industrialni parky yak mekhanizm postkonfliktnoho vidnovlennia Ukrainy [Industrial parks as a mechanism for post-conflict recovery of Ukraine]. *Ekonomichniy prostir*, 185, 21–25. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-4>

Boiko O. (2024). Features of the functioning of eco-industrial parks in the developed countries of the world. *Scientific Bulletin of International Association of Scientists. Series: Economy, Management, Security, Technologies*, 3 (4). <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2024-3-4-8>

Boiko V. & Boiko L. (2023). Industrialni parky – efektyvnyi mekhanizm zaluchennia investytsii dlia vidnovlennia ekonomiky u pislivoienniy period [Industrial parks – an effective mechanism for attracting investments for economic recovery in the post-war period]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-23>

Coniglio N. D., Vurchio D. & Khaustova V. (2024). Diversifying and rebuilding the Ukrainian economy: Application of the DIVE tool. UNIDO. https://www.unido.org/sites/default/files/unido-publications/2024-05/DIVE_Application_to_Ukraine-Final.pdf

Cote R. P. & Cohen-Rosenthal E. (1998). Designing eco-industrial parks: A synthesis of some experiences. *Journal of Cleaner Production*, 6, 181–188. <https://dl.icdst.org/pdfs/files/57dcbe3927eb0e8b2bd532876fcbab70.pdf>

Dodescu A. & Chirilă L. (2012). Industrial parks in Romania: From success stories to emerging challenges. *International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning*, 4(2), 331–335. <https://www.ijeeee.org/Papers/140-Z10013.pdf>

Ekonomichna pravda. (2022, June 21). Industrialni parky otrymaui mytni ta podatkovyi pilhy – Rada ukhvalyla zakony [Industrial parks will receive customs and tax benefits – the Rada passed laws]. <https://www.epravda.com.ua/news/2022/06/21/687312>

Halasiuk V. V. (2018). Industrialni parky: svitovyi dosvid ta perspektyvy stvorennia v Ukraini [Industrial parks: world experience and prospects for creation in Ukraine]. *Ekonomichniy analiz*, 1(28), 40–50. <http://dx.doi.org/10.35774/econa2018.01.040>

Hornostai N. I. & Mykhalchenkova O. Ye. (2022). Svitovyi dosvid rozvytku industrialnykh parkiv ta yikhni perevahy dlia rozvytku ekonomiky Ukrainy [World experience in the development of industrial parks and their advantages for the development of the economy of Ukraine]. *Nauka, tekhnolohii, innovatsii*,

4 (24), 45–51. <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2022-4-04>

Khaustov M. M. & Ismailov A. (2025). Stan ta problemy rozvytku industrialnykh parkiv v Ukraini [State and problems of development of industrial parks in Ukraine]. *Konkurentospromozhnist ta innovatsii: problemy nauky ta praktyky: materialy KhKh Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii* [Competitiveness and innovations: problems of science and practice: materials of the XX International scientific and practical internet conference] (pp. 774–778). Kharkiv: FOP Liburkina L. M. https://ndc-ipr.org/media/publications/files/TEZU_21_11_2025.pdf

Khaustova V. Ye. (2015). *Promyslova polityka v Ukraini: formuvannia ta prohnozuvannia* [Industrial policy in Ukraine: formation and forecasting]. Kharkiv: VD «INZhEK». https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/projects_and_analytics/PromPolituka.pdf

Khaustova V. Ye. (2023). *Povoienne vidnovlennia ekonomiky Ukrainy: problemy ta napriamky vyrishennia* [Post-war recovery of Ukraine's economy: problems and directions for solution]. Kharkiv: FOP Liburkina L. M. <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-41-1>

Khaustova V., Korwatanasakul U. & Cantore N. (2024). Analysis of industrial production and exports of goods from Ukraine and its regions, 2013–2022. UNIDO. https://downloads.unido.org/ot/33/87/33874969/WP_2_2024_FINAL.pdf

Khaustova V. Ye. (2025). *Transformatsiia modeli ekonomiky Ukrainy u pivoiennyi period* [Transformation of the Ukrainian economic model in the post-war period]. Kharkiv: FOP Liburkina L. M. <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-52-7>

Khaustova V. Ye., Kostenko D. M. & Ismailov A. (2025). Svitovyi dosvid stvorennia ta rozvytku industrialnykh parkiv [World experience in the creation and development of industrial parks]. *Biznes Inform*, 10, 142–155. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-10-142-155>

Kyzym M. O. (2011). *Promyslova polityka ta klasteryzatsiia ekonomiky Ukrainy* [Industrial policy and clusterization of the economy of Ukraine]. Kharkiv: VD «INZhEK». https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/kizimmono.pdf

Kyzym M. O., Ivanov Yu. B., Khaustova V. Ye. & Poliakova O. Yu. (2020). *Mekhanizm derzhavnoi pidtrymky rekonstruksii promyslovosti Ukrainy* [Mechanism of state support for the reconstruction of industry of Ukraine]. Kharkiv: FOP Liburkina L. M. https://ndc-ipr.org/media/publications/files/Mono_Prom.pdf

LB.ua. (2021, December 16). Rada pidtrymala zakonoproiekty, shcho zabezpechiut fiskalni stymuly dlia industrialnykh parkiv [The Rada supported draft laws providing fiscal incentives for industrial parks]. https://lb.ua/society/2021/12/16/501113_chernishov_rada_pidtrimala.html

Lekar S. I. (2017). Mizhnarodni ta vitchyzniani realii funktsionuvannia industrialnykh parkiv [International and domestic realities of industrial parks function-

- ing]. *Ekonomika promyslovosti*, 1, 80–94. <https://doi.org/10.15407/econindustry2017.01.080>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Stvorennia industrialnykh parkiv ta vkluchennia yikh do reiestru industrialnykh parkiv [Creation of industrial parks and their inclusion in the register of industrial parks]. <https://me.gov.ua/view/4604b710-1a40-4065-b5c8-4c3712d9a586>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Dovidka pro industrialni parky v Ukraini [Information on industrial parks in Ukraine]. <https://me.gov.ua/Documents/Detail/45629531-ea5f-4a91-9050-fe47b001dc22?lang=uk-UA>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Povidomlennia pro vkluchennia industrialnogo parku do reiestru industrialnykh (promyslovykh) parkiv [Notification of inclusion of an industrial park in the register of industrial parks]. <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c7f6ba2c-96d1-4c20-9804-0fdee098825b>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Katalog industrialnykh parkiv v Ukraini [Catalog of industrial parks in Ukraine]. <https://me.gov.ua/view/2cba8b7b-604e-4308-adb4-1effa11a8d57>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. (2030). Stratehiia rozvytku industrialnykh parkiv na period do 2030 roku [Industrial parks development strategy for the period until 2030]. <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ab4e07c9-4fd1-4e35-91b3-fd1b7e5bc7a5>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Prohrama relokatsii: 76 pidpriemstv peremishcheno v bilsh bezpechni rehiony [Relocation program: 76 enterprises moved to safer regions]. <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=d152dcfe-7bde-49df-a69a-8d7f9586fc13&title=ProgramaRelokatsii>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. (2022). Industrialni parky v Ukraini – 2022 rik [Industrial parks in Ukraine – 2022]. <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=47454ed4-b60a-4f37-bb77-b7f3127742f8&title=IndustrialniParki-VUkraini2022-Rik>
- Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. Rozvytok industrialnykh parkiv yak chynnyk pryshvydshennia vidnovlennia ekonomiky Ukrainy [Development of industrial parks as a factor in accelerating the recovery of the Ukrainian economy]. <https://niss.gov.ua/en/node/4540>
- Osipov V., Shcherbak A., Doroshenko A. & Korotkykh K. (2021). Industrial parks: World experience and Ukrainian realities. *Economic Innovations*, 4 (81)(23), 108–116. [https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4\(81\).108-116](https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4(81).108-116)
- Praktychnyi posibnyk «Mistsevyi ekonomichni rozvytok: modeli, resursy ta instrumenty finansuvannia» [Practical guide «Local economic development: models, resources and financing tools»] (2020). http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_3.pdf
- Pro industrialni parky: Zakon Ukrainy № 5018-VI [On Industrial Parks: Law of Ukraine No. 5018-VI] (2012, June 21). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>
- Pro litsenzuvannia vydiv hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy № 222-VIII [On licensing of types of economic activities: Law of Ukraine No. 222-VIII] (2015, March 2). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
- Pro skhvalennia Stratehii rozvytku industrialnykh parkiv na 2023–2030 roky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 176-r [On approval of the Industrial Parks Development Strategy for 2023–2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 176-r] (2023, February 24). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-2023-%D1%80#Text>
- Pro zatverdzhennia planu nevidkladnykh zakhodiv z peremishchennia u razi potreby vyrobnychykh potuzhnosti subiektiv hospodariuvannia z terytorii, de vedutsia boiovi dii ta/abo ye zahroza boiovykh dii, na bezpechnu terytoriiu: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 246-r [On approval of the plan of urgent measures to relocate, if necessary, production facilities of economic entities from territories where hostilities are taking place and/or there is a threat of hostilities, to a safe territory: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 246-r] (2022, March 25). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2022-%D1%80#Text>
- Shevchuk N. A. (2021). Svitovi dosvid rozvytku industrialnykh parkiv ta yikh perevahy dlia rozvytku ekonomiky Ukrainy [World experience in the development of industrial parks and their advantages for the development of the economy of Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, 4 (28), 68–74. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4\(28\)-68-74](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4(28)-68-74)
- Yevropeiska Biznes Asotsiatsiia. Indeks investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy [Investment attractiveness index of Ukraine]. <https://eba.com.ua/indeks-investytsijnoyi-pryvablyvosti-ukrayiny-vidnovyvsyado-kovidnogo-znachennya>

Стаття надійшла до редакції / Received: 30.12.2025 р.
 Статтю прийнято до публікації / Accepted: 15.01.2026 р.
 Оприлюднено / Published: 25.02.2026 р.